

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 20/2020

27.8.2020

NYA ANVISNINGAR OM EKONOMIFÖRVALTNINGEN TILL FÖRSAMLINGARNA OCH DE KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETERNA (DE EKONOMISKA FÖRSAMLINGSENHETERNA)

Kyrkostyrelsens ämbetskollegium godkände den 17 juni 2020 följande nya anvisningar för ekonomiförvaltningen i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna:

1. Budget samt verksamhets- och ekonomiplan för ekonomiska församlingsenheter
2. Upprättande av bokslut i ekonomiska församlingsenheter
3. Resultaträkning för ekonomiska församlingsenheter
4. Finansieringsanalys för ekonomiska församlingsenheter
5. Balansräkning för ekonomiska församlingsenheter
6. Upprättande av koncernbokslut för ekonomiska församlingsenheter
7. Administration och bokföring av gravskötselavtal
8. Fördelning av kostnader i ekonomiska församlingsenheter
9. Bokföring av anläggningstillgångar och beräkning av avskrivningar enligt plan i ekonomiska församlingsenheter

evl.fi/plus

<https://evl.fi/plus/forvaltning-och-ekonomi/forsamlingsekonomi/anvisningar-for-ekonomiforvaltningen>

Sacrista

<https://sakasti.fi/sv/forvaltning-och-ekonomi/forsamlingsekonomi/taloushallinnon-ohjeet-sv/>

De anvisningar för ekonomiförvaltningen som för närvarande tillämpas och följs i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna uppgjordes i huvudsak i mitten av 2000-talet, dvs. för cirka 15 år sedan. Det huvudsakliga innehållet har fortfarande kunnat tillämpas. Till dags dato har det däremot gjorts en del ändringar såväl i kyrkans egen lagstiftning (kyrkolagen och kyrkoordningen) som bland annat i bokförings- och skattelagarna. Anvisningarna beaktar de senaste ändringarna i lagstiftningen och har behandlats i delegationen för församlingarnas bokföring.

Kyrkans servicecentral inledde sin verksamhet 2012 varefter alla ekonomiska församlingsenheter började följa bland annat samma kontoplan och tillhörande bokföringsanvisning. Även bokslutspraxisen förenhetligades och som exempel för de ekonomiska församlingsenheterna upprättades en mall för balansboken (bokslut).

Enligt 22 kap. 2 § i kyrkolagen kan Kyrkostyrelsen utfärda närmare föreskrifter om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas bokföring och löneräkning. I praktiken utgörs dessa föreskrifter av anvisningarna

om ekonomiförvaltningen. Hittills har anvisningarna gett de ekonomiska församlingsenheterna frihet att själva avgöra hur de ordnar bokföringen och ekonomiförvaltningen i många detaljer. Ekonomiförvaltningen kan skötas på olika sätt, men med ett bokslut som trots det visar samma resultat. I de nya anvisningarna finns det inte alternativ för alla fall, utan samma process och bokföringspraxis gäller i alla ekonomiska församlingsenheter.

Av anvisningarna om ekonomiförvaltningen godkändes kontoplanen och bokföringsanvisningen av ämbetskollegiet den 22 november 2018.

Anvisningarna finns på Sakasti och Sacrista samt på webbplatsen evl.fi/plus. I princip träder anvisningarna i kraft och kan tillämpas omedelbart. Alla anvisningar ska följas från och med den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2021.

1. Budget samt verksamhets- och ekonomiplan för ekonomiska församlingsenheter

Bestämmelserna i kyrkolagen och kyrkoordningen finns inskrivna i anvisningen i större utsträckning än tidigare. I budgetens personalplan ska de åligganden i kyrkans samarbetsavtal som rör församlingarna beaktas, till exempel vad som ska beaktas i det fortlöpande samarbetsförfarandet. Rekommendationen är att åtminstone ekonomiska församlingsenheter med över 20 anställda årligen upprättar en separat personalplan. Då presenteras personalens andel endast kortfattat i budgetboken med en hänvisning till den separata personalplanen. Dessutom rekommenderas att det görs en utvärdering av hur planen har utfallit i en separat personalberättelse i samband med bokslutet.

Alla interna poster behöver inte längre antecknas som bindande i budgeten. Endast sådana interna poster som man kan påverka genom verksamheten och som styr verksamheten behandlas som anslag eller beräknade inkomster. De ekonomiska församlingsenheterna kan enligt egen prövning anteckna avskrivningar och nedskrivningar i budgeten.

2. Upprättande av bokslut i ekonomiska församlingsenheter

Bestämmelserna i kyrkolagen och kyrkoordningen har tagits in i anvisningen i större utsträckning än tidigare. I anvisningen beaktas de ändringar som gjordes i samband med att Kyrkans servicecentral inrättades.

De ekonomiska församlingsenheternas händelseuppgifter på kononivå och boksluten flyttas till den statistiska databas som Kyrkostyrelsen upprätthåller och utifrån den uppgörs både offentlig (kirkontilastot.fi) och intern ekonomisk statistik. Församlingarna behöver inte längre själva samla in och skicka vidare dessa uppgifter.

Bokslutsprinciperna följer bestämmelserna i bokföringslagen. Väsentlighetsprincipen och nettningsförbudet i bokföringslagen har tagits med i anvisningen. Bokslutet ska fortsättningsvis förvaras varaktigt, men det kan undertecknas och förvaras i elektroniskt format.

Den balansbok som för närvarande ingår i församlingens bokslutsmaterial kallas i den nya anvisningen bokslut.

Anvisningen inkluderar även tillägget i 3 a kap. 2 § i bokföringslagen enligt vilket verksamhetsberättelsen även ska innehålla information om hur den bokföringsskyldige sköter frågor som gäller miljö, sociala förhållanden och personal, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor. Den

här bestämmelsen tillämpas om församlingen anser det vara nödvändigt och om dessa frågor har väsentlig inverkan på församlingens verksamhet. Personal- och miljöfrågorna ska i varje fall inkluderas i verksamhetsberättelsen.

Nytt i bokslutet är en sammanfattningstabell som upprättas över bindande anslag och beräknade inkomster i budgeten. I tabellen samlas budgeten, en ändring i budgeten, ändrad budget, utfall och avvikelse för poster i driftekonomidelen, resultaträkningsdelen, investeringsdelen och finansieringsdelen som godkänts som bindande av kyrkofullmäktige.

Församlingen behöver inte längre själv göra upp bokslutkalkylernas scheman. De finns färdiga i servicecentralens system i rätt form. Kalkylerna skrivs ut från systemet och bifogas bokslutet.

Jämfört med nuvarande praxis är det även en ändring att det för särredovisade fonder upprättas bokslut som hittills, men att undertecknandet, revisionen och annan administrativ behandling sköts separat och inte i samband med församlingens bokslut.

Enligt en bestämmelse som lagts till i bokföringslagen ska församlingarna upprätta ett verifikat över noterna med en anteckning som verifierar noten.

3. Resultaträkning för ekonomiska församlingsenheter

Ämbetskollegiet godkände kontoplanen och bokföringsanvisningen för resultaträkningen den 22 november 2018. Anvisningen för resultaträkningen följer ändringarna i kontoplanen och bokföringsanvisningen.

Insamlingskonton enligt den nya lagen om penninginsamling har lagts till i resultaträkningen. Intäkter från och kostnader för placeringsfastigheter och placeringslokaler kan bokföras i resultaträkningens finansieringsdel. Anvisningen har samma notering om detta som i bokföringsanvisningen: i första hand bokför församlingarna inkomsterna från alla fastigheter och lokaler i resultaträkningens driftekonomidel.

I kontogrupperna efter resultaträkningens verksamhetsbidrag finns ändringar. Kyrkoskatt och statlig finansiering har egna kontogrupper. Avgifterna till Kyrkans centralfond och Kyrkans pensionsfond bokförs i samma kontogrupp Centralfondsavgifter. Under finansiella intäkter och kostnader finns egna kontogrupper för nedskrivningar i placeringar och återföringar av nedskrivningar i placeringar. Under avskrivningar och nedskrivningar finns en egen kontogrupp för avskrivningar av engångsnatur. Dessa ändringar i kontogrupperna förtydligar de rapporter som sammanställs utifrån resultaträkningen.

4. Finansieringsanalys för ekonomiska församlingsenheter

I anvisningen för finansieringsanalysen finns inga ändringar. Texten har redigerats i enlighet med de övriga anvisningarna.

5. Balansräkning för ekonomiska församlingsenheter

Ämbetskollegiet godkände kontoplanen och bokföringsanvisningen för balansräkningen den 22 november 2018. Anvisningen för balansräkningen följer ändringarna i kontoplanen och bokföringsanvisningen. Texten har kompletterats för att ge bättre vägledning för korrekt bokföring.

Begravningskapellen har flyttats från begravningsväsendets materiella tillgångar till församlingsverksamhetens byggnader. Härefter ingår således endast tillgångar som hänför sig till

begravningen av avlidna i begravningsväsendets materiella tillgångar, som anläggningar, lokaler och byggnader (t.ex. krematorier och bårhus). (s. 3)

Praxisen för bokföring av investeringar har preciserats.

Under Förvaltade medel har det tillfogats att förvaltade medel också kan upptas under kassa och bank (i praktiken på församlingens vanliga dagligkonton). Alla förvaltade medel och allt förvaltad kapital ska hållas isär från varandra med resultatenhets nummer.

Anvisningen om att en församling som ingår som särredovisad balansenhet i en kyrklig samfällighet kan göra reserveringar har strukits.

6. Upprättande av koncernbokslut för ekonomiska församlingenheter

I anvisningen för koncernbokslutet finns inga ändringar. Texten har redigerats i enlighet med de övriga anvisningarna.

7. Administration och bokföring av gravskötselavtal

Namnet på anvisningen har ändrats. Begreppet gravsköselfond som särredovisad balansenhet har preciserats och förtydligats i anvisningens text. En anvisning om hur kostnader för församlingen och gravsköselfonden på samma inköpsfaktura ska bokföras har lagts till.

Över gravsköselfonden upprättas ett eget bokslut som administrativt behandlas på samma sätt som församlingens bokslut.

Användning av så kallade skötselkonton i en bank rekommenderas inte längre och anvisningen om dem stryks.

8. Fördelning av kostnader i ekonomiska församlingenheter

Vid fördelningen av kostnader är församlingens grundläggande uppgifter församlingsverksamheten, kyrkobokföringen, begravningsväsendet och upprätthållandet av kulturhistoriskt värdefull egendom. Alla direkta och indirekta kostnader, även kapital bundet i investeringar och dess årliga ränta, fördelas enligt orsaksprincipen på dessa grundläggande uppgifter. Utöver de grundläggande uppgifterna lämnas på fastighetsväsendets uppgiftsområden av placeringskaraktär (uthyrda fastigheter och lokaler) kvar deras direkta och indirekta kostnader.

I anvisningen tas inte ställning till indelningen i uppgiftsområden. Ändringarna i uppgiftsområden blir aktuella i samband med att verksamhetsstatistiken ändras. Målet är att både kostnadsfördelningen och statistiken ska motsvara församlingarnas nuvarande verksamhet och det sätt på vilken den är ordnad så väl som möjligt.

9. Bokföring av anläggningstillgångar och beräkning av avskrivningar enligt plan i ekonomiska församlingenheter

Ombyggnadsinvesteringar slås inte ihop med byggnadens balansvärde utan bokförs som en egen balanspost i samma balansgrupp som byggnaden. Bokföringssystemet ser till att alla ombyggnadsprojekt gällande en

byggnad kan rapporteras tillsammans även om samtliga projekt aktiveras separat och avskrivningar räknas ut.

Som avskrivningsmetod används härfter endast linjär avskrivning. Avskrivning på utgiftsrest (substansavskrivning) godtas inte längre. På naturtillgångarna (t.ex. grustag) räknas emellertid en utgiftsrestavskrivning, dvs. en avskrivning på tillgången i takt med att naturresursen används eller säljs.

Varje ekonomisk församlingsenhet avgörs själv avskrivningstiden enligt investeringsobjektet i fråga. Anvisningen innehåller nya striktare rekommendationer om avskrivningstiden för olika tillgångar. Med kortare avskrivningstider blir kostnadsbelastningen i församlingens ekonomi kortare och ger bättre möjligheter till nya ombyggnadsinvesteringar i framtiden.

Kyrkostyrelsen

Pirjo Pihlaja

Asta Virtaniemi

ISSN 1797-0334